

Tantárgy neve: PSZM-TI-221/6 Társadalmi integrációt segítő tanácsadás speciális kollégium

Kredit: 2	Félév: 3-4	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat X	Értékelés: Gyakorlati jegy X	Előfeltétel: PSZM-TI_201 (erős) PSZM-TI- 109 (erős)
--------------	---------------	--------------------	--	------------------------------------	--

Tantárgy leírása:

Speciális, hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (a fogyatékkal élők, a szegények, drogfüggők, krónikus betegségekben szenvedők, a pszichés problémákkal küzdők, az idősek, a bevándorlók stb.) számára nyújtott intervenciók lehetősége és akciókutatások kerülnek bemutatásra a hallgatók számára.

1. Speciális kliens-csoportok menedzsmentje.
2. Módszertani sajátosságok és speciális módszerek a speciális igényű kliens-csoportoknak nyújtott szolgáltatásokban.
3. Közösségi terápiás módszerek és megközelítések, terápiás közösségek.
4. Speciális módszertani megoldások: video-tréning, mediáció, megoldás-központú terápiák.
5. A speciális igényű csoportok és a szociális inklúzió elmélete.
6. Szervezeti megoldások: projekt-szervezetek és multidiszciplináris teamek.

Kötelező olvasmányok:

Bácskai E., Gerevich J.: Ifjúság és drogfogyasztás. Budapest: Animula, 1997.

Rácz J. (szerk.) Szabálykövet(él)ők és bajkeverők - Bevezetés a devianciák szociológiájába. Budapest: Új Mandátum, 2001.

Rácz J. (szerk.): Drog és társadalom. Budapest: Új Mandátum, 2002.

Tantárgy neve: PSZM-TI-221/6/1 Tehetség gondozás

Kredit: 2	Félév: 3-4	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat X	Értékelés: Gyakorlati jegy X	
--------------	---------------	--------------------	--	------------------------------------	--

Tantárgy leírása:

Főbb témakörök:

A tehetséggondozás céljai
A tehetség összetevőinek modellje
A "tehetségre irányuló hajlamok" kritériuma
Intelligencia, kreativitás, tehetség
Teheségtípusok
A tehetséges gyermekek elvárásai az iskolától és a tanároktól
A tehetség kibontakozásának akadályai
A flow-élmény, mint az életpálya-tanácsadás egyik kiinduló pontja
A tehetségfejlesztés lehetséges módszerei

Az írói-költői tehetség-alakulás fejlődéslélektani összefüggései

Kötelező olvasmányok:

Csikszentmihályi, M., Rathunde, K., Whalen, S. (1993) Talented Teenagers. The roots of succes and failure. Cambridge; Cambridge University Press

Csikszentmihályi, M. (2008) Kreativitás. A flow és a felfedezés. Avagy a találmányosság pszichológiája, Akadémiai Kiadó, Bp.

Gardner, H. (1998) Rendkívüliek. Bp., Kulturtrade Kiadó

Gefferth Éva – Herskovits Mária: Csak keresni kell. Tehetséges gyerekekről nevelőknek. Trefort Kiadó, 2004.

Landau, E. (1996): Bátorság a tehetséghez. Calibra, Bp., 1996.

Tantárgy neve: PSZM-TI-221/6/2 Párkapcsolati elégedettség

Tantárgy leírása:

- Párkapcsolati elégedettség definiálása
- Rendszerszemlélet alapokon: párkapcsolat kialakulása, elhelyezkedése, eredeti család- új család szerepe a párkapcsolat megélésében
- Gyermekkor, család, Párkapcsolat, házasság, család, társadalom
- Válás előzményei, válás következményei
- Párkapcsolati elégedettség lehetséges meghatározói:
 - demográfiai jellemzők
 - individuális jellemzők: megküzdés képessége, kontroll, önismeret, flexibilitás, rigiditás személyiségvonások
 - interperszonális jellemzők
 - határok, alrendszerek
 - életciklus
 - kötődés
 - testvérkapcsolatok,
 - gondolkodási jellegzetességek: sémák, attribúciók
 - intimitás...
- kulturális különbségek-hasonlóságok

Kötelező olvasmányok:

Bagdy E., Mircics Zs., Vargha A. (szerk.) (2008):. **Egyén, Pár, Család** Animula Kiadó, Budapest
Bagdy E. (szerk.) (2002): **Párkapcsolatok dinamikája**. Animula Kiadó, Budapest
Bognár G., Telkes J. (1986) *A válás lélektana*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest
Cseh-Szombathy L. (1985) *A házassági konfliktusok szociológiája*, Gondolat, Budapest
Kopp M., Skrabski Á. (2009) Nők és férfiak egészségi állapota Magyarországon. TÁRKI, Szociális és munkaügyi Minisztérium, Budapest, Interneten elérhető:
www.szmm.gov.hu/download.php?ctag=download&docID=21345 (letöltve: 2010. március 1.)

Tantárgy neve: PSZM-TI-221/6/3 Családi életciklus, családi identitás

Tantárgy leírása:

Minden családi rendszer dinamikus egység, mely természetes (normatív) változások folyamatát éli át. A "családi életciklus" fogalma kiemeli a családfejlődési szakaszok és átmenetek követelményeit, nehézségeit, problémáit és specifikumait. Az átmenethez azonban legalább 3-4 generációnak kell szimultán alkalmazkodnia, s így a családot, mint multigenerációs egységet kell tekinteni. Ez az újabb szemlélet sok új modellel gazdagította a családi életciklusok kutatását.

A sokgenerációs egységben azonban ki kell emelnünk az egyéni életút sajátosságait, de áttekintjük a párkapcsolat, mint fő családi alrendszer fejlődési szakaszait is, ahogy a pár diádikus kapcsolatában fejlődés, változás, esetleg elakadás tapasztalható.

Mindezek tükrében érdemes vizsgálni a családi rezilienciát, vagyis a család morfogenezisre való képességének mértékét.

Tematika:

Normalitás kérdése – normál családi folyamatok
Életciklus fogalma – normatív krízisek
Klasszikus megközelítések
Intergenerációs megközelítések
Az egyén fejlődése a családban – férfi, nő
A párkapcsolat fejlődési fázisai
A párkapcsolati és családi életciklus találkozási pontjai

Kötelező olvasmányok:

Bíró S – Komlósi P. szerk. (1989): Családterápiás olvasókönyv I. Budapest, Animula
Dahlke, R. (1998): Sorsfordulók, Az életválság mint az újrakezdés lehetősége, OfficinaNova
Hardy J., Baráth K, Horti M. (2003.): A női szerepek és a pszichiátriai zavarok, in: Koltai M (szerk): Család – pszichiátria – terápia, 147- 197.o Medicina, Budapest

Koltai M.(2003): Transzgenerációs hatások a családban. Család-pszichiátria-terápia. 2003.198-210.
Lukács D. (2005): Párkapcsolat, szexualitás, pszichoanalízis, Animula, Budapest
Satir, V. (1996): Az új családi műhely – A család együttélésének művészete, Coincidencia 1999 – BFI-
Budapest
Stern, D. N. (2006): Anya születik, Animula, Budapest

Tantárgy neve: PSZM-TI-221/6/4 Rehabilitációs tanácsadás**Tantárgy leírása:**

A kurzus célja a rehabilitációs pszichológia gyakorlati és elméleti megközelítéseinek megismertetése, hangsúlyt fektetve a rehabilitációs tanácsadás mindennapi gyakorlatára, szemléletmódjaira. A kurzus fontos része az érzékenyítő modul, a különböző fogyatékosági típusok ismertetése és szimulációja, valamint a gyakorlati munkából merített esetismertetés. A kurzus a csoportban történő témafeldolgozásra épül, amely során a különböző típusú sérüléssel, egészségkárosodással rendelkező személyek pszichológiai problémáiba kapnak betekintést a hallgatók. A gyakorlati megközelítés keretében a lehetséges rehabilitációs módszerek, terápiás lehetőségek áttekintése kerül sorra.

Tematika:

Bevezetés a gyógypedagógiai pszichológiába. A pszichológia és gyógypedagógia kapcsolata. A rehabilitációs pszichológia értelmezése

Általánosan a rehabilitációról. A pszichológiai rehabilitáció szerepe a komplex rehabilitációban

Rehabilitáció fogalma és célja. Rehabilitációs modellek. Komplex rehabilitáció válfajai: orvosi, pszichológiai, szociális, pedagógiai, foglalkozási, jogi rehabilitáció modelljei

Esélyegyenlőség. Sérült állapotú személyek társadalmi megítélése. Szociálpszichológiai vonatkozások

Sérülésspecifikus pszichológiai problémák a rehabilitáció során (Látássérült személyek, hallássérült személyek, mozgássérült személyek, értelmi sérült személyek)

A rehabilitációban alkalmazott modellek, irányzatok, szerepük és helyük a rehabilitáció folyamatában

A rehabilitációs munka során alkalmazott pszichológiai tanácsadási módszerek, technikák, tréningek

A foglalkozási rehabilitáció pszichológiai aspektusai, modelljei

Kötelező olvasmányok:

Adorján Zs. (2006). Sérült állapot és krónikus betegség, rehabilitáció, pszichoterápia. In Adorján Zs., Sarkadi S. és Soponyainé H.A. (szerk.) *Munkanélküliség, rehabilitáció*. Révai Digitális Kiadó, Budapest. 110-140.

Csákvári J., Nagy V. és Pallay K. (2007). Arnold P. Goldstein strukturált tanulás terápiás módszerének ismertetése. In Prónay B., Szabó A. (szerk.). *Útban a foglalkoztatás felé. Kézirat*. ELTE-GYFK, Budapest.

Kovács K. (2007). Érzékenyítő program. In Billédi K., Csákvári J. (szerk.). *Felkészülés a rehabilitációs tevékenységre*. ELTE -GYFK, Budapest.

Riskó Á. (2000). Pszichológiai folyamatok a rehabilitációban. In Huszár I., Kullmann L. és Tringer L. (szerk.) *A rehabilitáció gyakorlata*. Medicina Tankönyvkiadó, Budapest. 35-46.

Miller, G. és Graves, W. H. (1997). Tanácsadás és karrierfejlesztési beavatkozások. In Billédi K., Csákvári J. (szerk.) (2007). *Rehabilitáció és pszichológia, készségfejlesztés. Kézirat*. ELTE-GYFK, Budapest.

Tantárgy neve: PSZM-TI-221/6/5 Közösségi terápiás módszerek a konzultációban

Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás X Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium X	Előfeltétel: PSZM-104 (gyenge)
--------------	-------------	--------------------	--	----------------------------	--------------------------------------

Tantárgy leírása:

A tárgy a közösségi terápiás módszereket mutatja be a pszichológiai konzultáció különböző területein, a segítségre szoruló csoportok, speciális igényű embereknek nyújtott segítségnyújtás területén. Az önszorgító csoportok, a nappali ellátási formák, nappali kórházak, terápiás közösségek és rehabilitációs rendszerek ismertetésére kerül sor a félév során. A félév terepgyakorlati elemekkel egészül ki az egyes intézmények, az ellátási forma modellszervezeteinek területén. A hallgatók betekintést nyerhetnek a szervezet életébe, valamint speciális szervezetfejlesztési feladataiba is.

Kötelező olvasmányok:

Bagdy E.: (szerk.) *Mentálhigiéné. Elmélet, gyakorlat, képzés, kutatás*. Animula, 1999.

Bagdy E., Telkes J.: *Személyiségfejlesztő módszerek az iskolákban*. Nemzeti Tankönyvkiadó.

Buda B.: *A mentálhigiéné szemléleti és gyakorlati kérdései*, Animula, 2002

Casement, P. (1999) *Páciensektől tanulva*. Budapest: Animula.

Gerevich József (szerk.) *Közösségi mentálhigiéné*. Kiadó: Animula Kiadó. Kiadási év: 1997.

Gladding, S., T. (1998) *Fejezetek a konzultáció pszichológiájának témaköréből*. Bárczy Gusztáv

Gyógypedagógiai Főiskola, Budapest

Ivey A.E., Lynn S. Downing (1990) Tanácsadás és pszichoterápia (szerk. Szakács Ferenc) Orvostovábbképző Egyetem, Pszichiátriai és Klinikai Pszichológiai Tanszék, Budapest

Tantárgy neve: PSZM-TI-221/6/6 Pszichológus identitás, pályaszocializáció

Tantárgy leírása:

A kurzuson a hallgatók a segítő szereppel, a pszichológus szerephibridizáció folyamatával és történeti kontextusával ismerkedhetnek meg. A pszichológus szaktevékenységek szabályozásával, etikai kereteivel, alapkompenciáinak hazai és európai sztenderdjeivel is megismerkedhetnek félév folyamán. Speciális területek mint a kiegészítés, kiegészítés-megelőzés is foglalkozunk, a pszichológus pálya-menedzsment és vállalkozástan alapjaival ismerkedhetnek meg.

Kötelező olvasmányok:

Baráth Á., Brettner Zs., Mucsi G. (2009): Önségítés és kölcsönös sorstárstámogatás segítőknek nehéz helyzetekben és munkahelyeken. In: Szociális Szemle. II. évf. 1-2. sz. 45-60.

Mándi N., Fekete S. (2009): A segítő krízise. In: Csürke J. és mtsai (szerk.): Mindennapi kríziseink. A lélektani krízis és a krízisintervenció kézikönyve. Lélektan otthon könyvek. Oriold és Társai. Budapest. 249-278.

Kovács Győző: A telefonos lelkeségély szolgálatok képzése és szupervíziója a pszichodráma alkalmazásával. In: Animula, Zseni A. (szerk.) (2000): Lakjuk a házat, Pszichodráma a gyakorlatban V.

Kovács Győző: Pszichodráma a szupervíziós gyakorlatomban. In.: Szupervízió és Coaching 2009. VII. évf. 2. szám V.

Kovács Győző: Confessio: avagy utam szupervízióban In.:Szupervízió 2004. II. évfolyam 2. szám.

Wiesner Erzsébet – Bagdy Emőke: Szupervízió. Print-X Kft. 2005.